

خیش ترابع ددج م رورم عجار نایبت همدم رد یسوط تائارق هب

رتاوتلّا نأ یطعی دق نیمام إلال نیذه مالک و: «دندومرف .مدوب یلماع داوج دیسآ موحرم شیامرف لیذ نی ناشیا هک ییاضف مدرک ضرعو عفان و مصاع ؛تائارق بابرا ینعی ؛»[۱] اهابرأل وه امّنا اضف نأ رد ناشیا اذل .مدوب نیگنس رایسب یملع رطن زا هک مدوب ییاضف دنا هتشون ار ترابع هکنیا هن ،دنداد رارق «رطن هیف» ثحب رد لقادح نوچ ؟اچ .مدرک ضرع رابدنچ .دناهدرک راک یلیخ .دراد مزاول ملمسم لاسرا .دنشاب هدرک ملمسم لاسرا

أرقی ف طاتحی یرئاحلا انخیش ناک: «دندوب هدرک لقن هورع هیشاح رد یلمآ مشاه ازیری موحرم ،تسین یفاک طایتحا نیا نم رطن هب دنیوگیم ناشیا دوخ .دناهوب ناشیا درگاش .»امهیلکب رد مه یئوخ یاقآ موحرم .تسه مه روطنیمه .تسا یمدآ مالک اهنآ زا یکی نوچ .دناوخب زامن ود دیاب .میناوخب زامن ود دیاب میراد دیرت رگا .تسا زامن ود نأ هدعاق .دنداد نایبال

دنیوگیم ،دنسریم اجنیا هب ناشیا یتقو ،مدیدی م هک ار میرکلا دبع خیشآ موحرم ةالصل باتک فیرش نهذ رد یتقو .تسا مدعلا عوطقم .«همدعب عطقی ام» دناهدرک ءارقا ود ترضح هکنیا اما ینیقی تئارب ینیقی لاغتشا ؟منک راک هچ .تسین یاهراچ رگید تسا مدعلا عوطقم ناشیا مدید ،مدید هک ار ناشیا تالصل باتک .دندرکی طایتحا اذل .درذگی هیقت و تاشامم هرود .دهاوخی .تسین مولعم ،مدوب اهرتولج ثحب هک روطنآ اما .دراد یراگزاس طایتحا اب «همدعب عطقی»

ناشمالک لوا اب هک دناهروآ لیلد تشه همارکلا حاتفم بحاص موحرم و میتشاذگ هرامش مدرک ضرع هیلا ةرتاوتم اهنآ مهتاعامجا و انئاملع رثکا مالک نم رهاظلاف» دندومرف .تشاد هلباقم تلواح «نایبتلا یف خیشلا لاق» اهنآ نیلوا هک دندنکیم رکذ لیلد تشه دعب .«هلآوهیلعلهللایلص رکذ فلأخم ناونعهب هک ار یسک نیلوا -دنتسه اهنآ زا یکی مه ناشیا هک- رخأتم یاهباتک رد .تسا نیذه مالک» .دندومرف مه ناشیا .تسا نایبال عمجم مه دعب .تسا نایبت رد خیش دندنکیم میدوب هدنز رگا .دیآیم ادعب مه ... و یرشخمزالاح .تسا مهم یلیخ نیا .دندومرف مه ار «نیمامالا .تسا هفئاطلا خیش مالک رس تبحصّال عف .مینکیم یسررب ار اهنیا کتکت

رد لوا هجو اب مود هجو توافت مینیبب ات میوشب نهذلا رضاح ات مئاوخب ار خیش ترابع ادتبا .تسیچ

نآرقلا نا مهتایاور و مهرابخا نم عئاشلا و انباحصأ بهذم نم فرعلا نا اوملعا و هلوادتی امب ةءارقلا زاوج یلع اوعمجا مهنای ریغ ،دحاو یبن یلع ،دحاو فرحب لزن

لب اهنيعب ةءارق ديوجت اوهرک و ،أرق ءاش ةءارق ياب ريخم ناسنإلا نأ و ءارقلا و ميريحتلا دح كلدب اوغلب ي مل و ءارقلا ني ب زوجي يذلا زاجم لاب ةءارقلا اوزاجاً [۲]رطحل

نیا هیما رابخا رد عیاش و فورعم ؛«ءارقلا هل وادتي امب ةءارقلا زواج يلغ اوعمجا مهنا ريغ...» .«..نا ريغ» اما ،تسا دحاو فرح نأرق هک تسا

قئادح بحاص هک هچ نأ قبط زورید .تسیچ «ریغ» هملک زاخیش دوصقم میمهفب دیاب هک میتفگ رد هک هچ نأ قبط و «یطعی دق» دندومرف همارکلا حاتمف بحاص هک هچ نأ قبط و «حیرص» دندومرف ینعی «ریغ» .دندنکیم انعم تروص نیا هب ار ریغ اهنأ ،دوب ... و کسمتسم و خیش باتک و حی تافم و هیقت و تصخر عامجا کالم سپ .«اوعمجا اتیقت و الیهست و اتصخر و اتاشامم عیشلا نا ریغ» قئادح بحاص نامز زاخیش مالک زا ار «ریغ» نیا .تسا ترضح روهظ نامزات تنسله ءارق اب تاشامم می تسه شلابند ار وا زالبق اما .دندوب هدیمهف تروص نیا هب دعب هب

ءارق لوات ؛«ءارقلا هل وادتي امب ةءارقلا زواج يلغ اوعمجا» ؛دناهدرک عامجا رطاخ نیا هب سپ دیتسین زاجم امش ؛«أرقیال» دنیامرفیم دشاب داش تئارق هک یدراوم رد خیش موحرم .روهشم ینعی هتشاد اج دیاب نیملسم ینادیم رتاوت رتسب رد .دی ناوخب ات دشاب روهشم دیاب .دی ناوخب هک .دشاب رفن کی هک دشابن روج نیا .دشاب

هک دنتشادن شوخ ؛«اهنيعب ةءارق ديوجت اوهرک و ،أرق ءاش ةءارق ياب ريخم ناسنإلا نأ و» .دوب تاشامم و هیقت فالخ هب و دشیم هتخانش عیش دیش نوچ ؟ ارج .دندنک باختنا ار تئارق کی .«دندنک دیرجت ار تئارق کی هک دنتشاد تهارک .دناهدرکن مه مارج .دنتشاد تهارک هدوب روطنی نوچ **كلذب اوغلب ي مل و**» .تسا لواتم هک ؛«ءارقلا ني ب زوجي يذلا زاجم لاب ةءارقلا اوزاجاً لب رطحل و ميريحتلا دح» .

تسا نیا لوق کی دندومرف هک یریاج نأ ات

ةعبس تاءارقلا ي ف فالتخال هجوا :مهضعب لاق و

باتكلا ي ف اهتروص نع اهليزي الف اهئانب ةكرح و اءملكلا بارعا فالتخا -اهلوا له و بصنلا و عفرلاب مُكَلْ رَهْطاً نُه ي تانبِ اءلُوه :هلوق وحن اهانعم ريغي ال و .عفرلا و ايلاب !روفكلا ال يزاجي له و نونلا و بصنلاب !رُوفَكْلا ال يزاجُنْ بصنب ةرسي م و ةرسي م و .اهبصن و ابللا عفرل لخبلا و لخبلا و لخبلا ريغي امم اهئانب تاكرح و ءملكلا بارعا ي ف فالتخال -يناثلا و.اهعفر و نيسلا انرافسأ ني ب دعاب انبَر :هلوق لثم ءباتكلا ي ف اهتروص نع اهليزي ال و اهانعم و ديدشتلاب [6]مُكْتَنَسَلْأَبُ هُنْوَ قَلَتْ لِإِ .ءاعدلا يلغ دعاب انبرربخلا يلغ [۳]في فختلا و ماللا رسكب هنوقلت

زا ناشروطنم ؛«اهتروص نع اهليزي الف اهئانب ةكرح و اءملكلا بارعا فالتخا -اهلوا» ناكتمسر .تسا فحصملا مسراجنیا رد روطنم .فحصملا طبض و فحصملا مسر .تسا مسر ،تروص دروخ یم

دښکىم رىىغت انعم هن و دښکىم رىىغت مسر هن؛ «اهانعم ريغي ال و باتکلا ي ف»

!رُوفَكْلا اَلْا يَزاجُنْ لَهَ وَ بَصَنَلْا و عفرلاب مُكَلْ رَهْطاً نُه يَتانَبِءالُهُ هَلوق وحن»
و. دښکىمن ىقرف انعم؛ «عفرلاب! روفکلا ال يزاچي له و نونللا و بصللاب
رىىغت بارعا اما تسا دحاو مسر اهنيا همه رد؛ «اهبصن و ابللا عفرل لخبلا و لخبلا و لخبلا
تسا طفل ود طفل افرص هکلب. دښکىمن رىىغت نآ هلىسو هب انعم هک ىبارعا، دښکىم

اهليزي ال و اهانعم ريغي امم اهئانب تاكرح و ټملكلا بارعا ي ف فالخالال -يئانثلا و»
انْبَر هَلوق لثم». دښکىم رىىغت انعم اما دښکىمن رىىغت مسر؛ «ټباتکلا ي ف اهتروص نع
و دعاب». درک رىىغت انعم دىنبب؛ «ءاعدلا يلع دعاب انب. ربخال يلع انرافسأ نيَب دعاب
و ديدشتللاب مُكْتَنَسَلْأَب هَنوَقْلَت ذِا». دښکىم رىىغت انعم هک تسا ىطفل ود «دعاب
هنوقلت؛ «فيختلا و ماللا رسكب هنوقلت

ال و اهانعم ريغي امم، اهبارعا نود ټملكلا فورح ي ف فالخالال -ثلاثلا هجولا و
ريغلا اارلاب و ټمجمعلا اارلاب اهزشنُنْ فَيَك: ىلعات هَلوق وحن اهتروص ليزي
وحن اهانعم ريغي ال و اهتروص ريغي امم ټملكلا ي ف فالخالال -عبارلا و ټمجمع
نهءلاک و شوفنملا فوصلاک و. ټيقلال و ټټحواو ټټحيَصْ اَلْا تَناک ن: هَلوق
و: وحن اهانعم و اهتروص ليزي امم ټملكلا ي ف فالخالال -سمخال و شوفنملا
[4]: هَلوق وحن ريخأتلا و ميذقتلاب فالخالال -سداسلا. علط و دوْضَنَمْ حَلَط

فورح اما دښکىم رىىغت بارعا؛ «اهبارعا نود ټملكلا فورح ي ف فالخالال -ثلاثلا هجولا و»
ضرع زوريد؛ «اهتروص ليزي ال و اهانعم ريغي امم» مىنبىم هک تسا اچنیا زا. دښکىمن رىىغت
فَيَك: ىلعات هَلوق وحن». تسا ىموس نیا، دښکىمن رىىغت فحصم مسر شهجو هس رد مدرک
دردا مه ىرگى تئارق هتبل؛ «ټمجمع ريغلا اارلاب و ټمجمعلا اارلاب اهزشنُنْ

م. اهدرب ار شمس را ب هس-ود ام هلاس دنچ هتخابم نیا رد. دوب هىروس اى ندرا رد ناندد ىعافر رتكد
صفح تئارق نیا هک هدىسر نیا هب -لىلخ داشر ىددع زاجعا هن- دراد شدوخ هک ىاىددع زاجعا ىور ناشىا
ىلوا نیا. تسا طلغ دىناوخب «ر» رگا. تسا «ز» هک دىوگىم ىضایر و ددع، «اهزشنن». تسا ادخ مالک
ار تئارق ملع هاگتسد و مد هک دعب. تسا بلال و هلاقم. دښکىمن رىىغت فحصم مسر شهجو هس رد مدرک
تسرد هماشوبا فرح هک هتفگ شباتک لوا پاچ رد. دوب رهزالا داتسا ىناقرز؛ ىناقرز لثم...؛ دى
ىلبق فرح هک مدىمهف، «ىعالطا قفا عستا امل» تفگ و درک ىهاوخ رذع ىدعب ىاه پاچ رد دعب. تسا
دناهدش لوا دىهش هارمه هزات عالطا قفا هعس زا دعب ىنعى. دښکىمن رىىغت فحصم مسر شهجو هس رد مدرک

نم هتفگ. هدرار ىباسح و تسرد فرح و هتشگرب هدش انشأ اهنيا اب هکنىا زا دعب ناندد رتكد
ماطن رگا اما. دشاب «هاز» دىاب دىوگىم ىددع زاجعا، مىورب ولج صفح تئارق قبط رگا متسىن رکنم
تسا زاجعا مه «عار» نامه زاب مىورب ولج عفان تئارق ىور ىرگى ماطن قبط و مىنک ضوع ار دادعا
دىناوتىمن دىسریم زاجا هب اهنآ زا ىکى رد هک امش. تسا تازاجعا رب لمتشم تئارق مامت ىنعى
رتكد دای هب «اهزشنن» نیا زا. دوب بلال و دوب هدش هجوتم ادعب رتكد دوخ. دىنک ىفن ار رگى قرط
تسا دوجوم تنرتنىا رد. دوب هدرک تسرد هلاس رگى نآ ىارب االصا هک مداتفا

لصفم مه تنسلها املع. دښکىم رىىغت فحصملا مسر رگى دىمشش و مچنپ و مراچ زا؛ «عبارلا و»
دناهدروا ار اهنيا

رییغت فحصملا مسرینعی؛ «اهانعم ریغی ال و اهتروص ریغی امم ٲملکلا یف فالخال»
دنکیمن رییغت انعم یلو دنکیم.

نبا تئارق رد هک(ٲدحاو اتیقز ال تناک نا)؛ «ٲیقزالا و ٲٲحاو ٲحیم ال تناک نا:هلوق وحن»
نامثع فحصم رد «ٲحیم» و تسا دوعسم

هتشون «ٲیقزالا» اچنیا رد:درگاش

راک هچ مینادیمن دیدج ٲاچ نیا رد. تسه ٲئاجع نایٲت ٲاچ نیا رد. تسا یٲاچ هٲتشا:داتسا
دوش هچاسم ٲاتک رد زاب دنشکیم تمحزیتقو و تسا فیح. دناهدرک

فحصم رد «فوص» و نامثع فحصم رد «نهع»؛ «شؤفنملا.نوعلاک و شوفنملا فوصلاک و»
مه یناقرز راتخم. دنراد مه ءاملع رئاس. تسا هدز هٲیتق نبا هک تسا ییاهلثم اهنیا. دوعسم نبا
هٲتدح نیا رد رکف لاس یس زا دعب دیوگیم یرج نبا. تسا نیمه یرج نبا راتخم. تسا نیمه
هتٲلا. تسا نیمه هوچولا حلصا هک دنیوگیم خیش موحرم. دینک هاگن رشنلا رد. مدیسر نیا
هتحابم هک ام. تسا دوجوم نآ یاه لیاف. مدرک ضرع هجو نیا رب لاکشا نیدنچ میدرک هک هتحابم
رب هک مه ار تالاکشا نآ. مدرک ضرع نآ یارب لاکشا نیدنچ تفگیم ار نیا رشنلا یقو میدرکیم
لصا میوگب متساوخیم هک دوب نیا رطاخ هٲ. دوبن اهنیا قلطم یفن رطاخ هٲ متفرگیم اهنیا
اهنیا زا مادک ره. تسا نازیم نآ هک دراد ییالصا لیوات کی فرحا ءعبس. تسین اهنیا فرحا ءعبس
و. دیرادن یلکشم اهنیا اب رگید دیدیمهف هک ار لصا. میربیم لصا نآ غارس ار ناهذا و تسا شوذخم
مدرک ضرعاًالبق هک تسا لاکشا دروم اهنیا دشابن مولعم لصا نآ هک یمادام ال

مه و دنکیم رییغت مسر مه؛ «اهانعم و اهتروص لیژی امم ٲملکلا یف فالخال-سمخال و»
رد هک دوشیم امخ، علط و دوشیم زوم، حلط؛ «علط و دوشنم حلط و:وحن». دنکیم رییغت انعم
دناهدروآ ینس و هعیش نینمؤملاریما فورعم تیاور

وَقَّحْلَابِ تَوَمْلَا ٲَرْكْسَ تَءَاجَ وَ هَلَوَق وَحْنَ رِيْخَاتْلَا وَ مِيْدَقْتَلَابِ فَالْتَخَالَا -سَداسلا
ام و:هلوق وحن ناصقنلا و ءدایزلاب فالخال-عباسلا.توملاب قحلا ٲركس تءاج
وُهَلَلَا نْإِفْ:هلوق وحن و. اهتابثا و اهل طاقساب هتلمع ام و مهیدیأ تلمع
[5]دیحلا ءروس یف. دیمحلا ینغلا هللا نا وُدِيْمَحْلَا نْغَلَا

تءاج وَّقَحْلَابِ تَوَمْلَا ٲَرْكْسَ تَءَاجَ وَ هَلَوَق وَحْنَ رِيْخَاتْلَا وَ مِيْدَقْتَلَابِ فَالْتَخَالَا -سَداسلا
ممش مه نیا؛ «توملاب قحلا ٲركس

مدرک مه دیکأت. تسا مهم تنسله زیت ریشمش یارب متفه دروم نیا؛ «عباسلا»

یحو کلم هک یئارقا نیا قٲط. تسا نیا فرحا ءعبس زاعقاو؛ «ناصقنلا و ءدایزلاب فالخال»
ءعبس قٲط. تسا ءارقا ود؛ فیرحتالاب. تسین رگید ءارقا رد هک تسه ءارقا کی رد یتاملک هدروآ
رفن اهه مدرک ضرع هک یفرح نیا قٲط. ناصقنلا و ءدایزلاب، هومرف لزان شدوخ لاعتم یادخ فرحا
و دیمهف یم ار، دوشیم هدیمهف فیرحت شرهاظ زا هک یتدح اهه امش، دنس هشقفاوم ءاملع زا
نیا امش رگا. تسا حضاو زیچ کیالسا. [دنیوگ یمن ار فیرحت دینیب یم رگید ینعی] تسا مامت
تسا مامت، دینک زاب ار

تیاور نآ جیار لاثم ؛ «اهتابثا و اهل طاقساب تلمع ام و مہیدیآ تلمع ام و :هلوق وحن»

ام و» یاج ہب ہک تسا «یثنأل اورکذلآ قلخ آمو» رد !رگید تسا یراخب حیحص .تسا [6] یراخب حیحص رد ہتبلا .تسین دوعسم نبا فحصم و تئارق رد «قلخ ام و» ینعی .«یثنال و رگذلا و» دمآ «قلخ ار «قلخ ام و» دوعسم نبا دوخ ینعی .دنکیم تیاور شیبح نب رز یارب ہک ییاج نآ ہن ،شئارقا نیہ .تسا ہتساد مہ رگید ءارقا و ہدناوخ مہ

نآ ؛ «دیحلا قروس یف .دیمحلا ینغلا هللا نا و دیمحلا ینغلا وھ لالآ نإف :هلوق وحن و» ماش فحصم رد .دراد «وہ» ام فحاصم رد لاثم .فلتخم فحاصم قبط ؟اچ .درادن اجنیا و دراد «وہ» اج ات ہدرواین ار نآ ادمع نامثع خسان دنیوگیم تئارق ءاملع ہک متفگ .ہتسادن فحاصم رئاس رد .درادن نآ فحصم کی رد ،درادن رگید ءارقا رد و دراد «وہ» اجنیا رد ہک ہدوب فورعم ناناملسم نیب ہک یتئارقا .تسا یمہم ثحابم اہنیا .دنہب ناماس ار تئارق ود رہ ات دنا ہدرواین رگید فحصم رد و دناہدروآ ار «ص» مہ و دناوخم برع ہک دنہب ناماس ار «س» مہ نوچ ؟دناہدروآ «ص» اب ار «طارص» اچ لاثم .تسا خیش موحرم تاشیامرف اہنیا .ہدوب مہ «ص» ہب ءارقا نوچ دوشن شومارف

دنیمرفیم الاح:

حلصأ ريخأل هجولاف هب لمعلا بجي ال ادحاو اربخ ناك نا و اندنع ربخلا اذه و
هيف ءارقلا فلتخا امب ءارقلا زواج نم مالسلا هيلع مهنع يور ام يلع هجولا
[7]

نآ یارب ہک تسین مزال یلیخ ؛ «ہب لمعلا بجي ال ادحاو اربخ ناك نا و اندنع ربخلا اذه و» . . . مینک انعم میہاوخب رگا اما .تسا دحاو ربخ نوچ مینک فرص ہنوئم

؟دنادم تئارق ہب فوفحم ار نآ ایآ ،تسا دحاو ربخ مہ «دحاو فرحب لزن» تیاور :درگاش

.دنیوگیم ار نیمہ حیثافم بحاص موحرم .مدشن نآ دراو نم ہک تسا یتالائس زا نیا ،ہلب :داتسا رد دہاج دمحم دیس .تسہ مہ «دحاو فرح» ہب دیراد «فرح ءعبس» ہب ہک یتالاکشا نیمہ دنیوگیم عطاق لیلد دندومرف ناشدوخ راک رخآ رد اذل .تسا کرتشم لاکشا ہک دندومرف ار نیمہ حیثافم قرثکل» ؟اچ .تسا ہللا لوسر یلا رتاوت ہک لوا لوق نامہ «رظنلا یف حجرا لا ناک نا و» ،میرادن کی عامچا لقن رتاوت .عامچا لقن رتاوت دنیوگب اجنیا رد ہک تسین یخوش .«هلوقنملا تاعامجالا م.نکب ضرع مود هجو رد مہاوخم نآلا .دوش ہتفگ تحار ہک تسین ہملک

ہب فوفحم و تسا انباحصا بہذم ہک تسا یدحاو ربخ ناشروظنم دیاش دسریم رظن ہب :درگاش .تسا دحاو ربخ اہنت ہکنیا فالخ ہب .تسا ہی عطق ہنیرق

ہعیش یارب ہک یزیچ .ہدوب تنسلہا فللخم ہک تسا نیا رطاخ ہب ربخ نآ ندوب عیاش ،ہلب :داتسا تیاور نیب رگا بخ .تسا رتاوتم «فرح ءعبس» دنتفگیم اہنآ .دوشیم فورعم ناشدوخ نیب تسا دیآیم اہنآ یئاور بتک رد ولو .دنیوگب مہ ار نیا ہک دنرادن یایوق یعاد یلیخ ہعیش دشاب مہ ہعیش ولو .درادن یلکشم چیہ اذل و .دیفللخم نیا اب امش .تسا ام یارب نیا دنیوگب ہک دنرادن یعاد اما تنسلہا مارم فللخم نوچ اما ؛دیامرفیم دمحم دیسآ و امش ہک یروطنامہ ؛تسا دحاو تیاور مہ اہنآ تیاور نیا ہک دناوتم ،ہدوب اہنآ رب یا ہنت و ریت کی و ہدوب اہنآ کرت رب عامچا کی و ہدوب .دوشن یرگید و دوش روہشم

«؟اڇ. فرحا ءعبس تي اور يارب تسا هوجولا حلصا ريخا هجو نيا ؛«هوجولا حلصا ريخا ال هجولاف» هك يلىلعت ؛«هي ف ءارقلا فلتخا امب ءارقلا زاوج نم مالمسلا هيلىع مهنع يور ام يلىع هلصتم هنيرق .مينك انعم روطچ ار لىلعت نيا هك هدش بلچ نيا هب هزات نم نهذ مدرک ضرع زورى مدوب هتشون ار هتشون آالبق و مدوب لوغشم لاس دنچ هك هدش نم نهذ رد ي فرح يور .دىوگب ار دىآىم ناتفيرش نهذ رد هچ ره مدرک ضرع مهالبق .دىدومرف ار يبللطم زورى .مىورب شلابند هب هك دوشىم تکررب و دوشىم بلس بلطم کى رکذ .دىراذگن نادند

[1] ۲۱۵ ص ۷ج (نيسردملا ءعامج-ط) ءمالعلا دءاوق حرش ي ف ءمارکلا حاتفم

[2] ۷ ص ۱ج نايبتللا ريسفت

[3] ۸ نامه

[4] نامه

[5] نامه

[6] (۲۵/ ۵) يراخبللا حيحص

[7] ۹ ص نايبتللا ريسفت